

TILTAKSSTRATEGI

OG RETNINGSLINJER JORDBRUKET I DRANGEDAL OG KRAGERØ 2015-2018

Strategien omhandler tilskudd etter følgende ordning

Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)

- Planleggings og tilretteleggingsprosjekter
- Kulturlandskapstiltak
- Forurensingstiltak

Bakgrunn

I henhold til "Forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket" § 8 skal "kommunen fastsette overordnede retningslinjer for hvordan søknader skal prioriteres". Kommunen skal utarbeide en kortfattet flerårig tiltaksstrategi med retningslinjer og forslag til prioriteringer. Retningslinjene utarbeides i dialog med Fylkesmannen og de lokale næringsorganisasjonene i jordbruket.

Tiltaksstrategi for jordbruket i Drangedal og Kragerø er retningsgivende for fordeling og prioriteringer av SMIL- midler i perioden 2015-2018.

Behandling av tiltaksstrategien

Drangedal

Utvalg /Komite/ kommunestyret	Behandlet dato
Næringsorganisasjonene i jordbruket	29.9.2015
Formannskapet	24.11.2015
Kommunestyret	10.12.2015

Kragerø

Utvalg /Komite/ kommunestyret	Behandlet dato
Landbruksforum	29.9.2015
Hovedutvalg for samfunn	15.10.2015
Formannskapet	27.10.2015
Kommunestyret	19.11.2015

Søknadsfrist

Søknadsfrist er 1. juni. Opplysninger om ordningen og søknadsfrist opplyses om på kommunenes hjemmesider www.drangedal.kommune.no og www.kragero.kommune.no og med annonse i lokalavisene.

Lovverk

Forskrift om spesielle miljøtiltak i jordbruket

Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)

Formålet med ordningen er; Ordningen skal fremme ivaretagelse av natur- og kulturminneverdiene i jordbrukets kulturlandskap og redusere forurensingen fra jordbruket.

Tilskudd etter denne forskriften skal gå til tiltak som går utover det som kan forventes som en del av den vanlige jordbruksdriften. Tilskudd etter denne forskriften skal prioriteres ut fra lokale målsettinger og strategier.

Hvem kan søke om SMIL tilskudd

Søkere må oppfylle vilkårene i forskrift 19. desember 2014 nr 1817 om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket (PT-forskriften) § 2 og § 4 for å søke om SMIL midler.

Søker/foretak må disponere areal, drive aktivt på det tidspunkt eller i den perioden som fremgår av jordbruksavtalen, og følge de miljøkrav som gjelder for dette arealet, jf PT-forskriften § 4. Dette innebærer at **søker må drive aktivt på søknadstidspunktet**. Det innebærer også at foretak som forpakter/ leier bort alt jordbruksareal, ikke kan søke SMIL – tilskudd.

Saksbehandling og retningslinjer for tildeling av tilskudd

Det er kommunene som har saksbehandlingsansvaret for tilskuddene, og som lager retningslinjer for tilskudd. Retningslinjene utarbeides i dialog med Fylkesmannen og de lokale næringsorganisasjonene i jordbruket. Det settes vilkår for utbetaling av tilskudd i den enkelte sak. Vilklårene må være i samsvar med tiltakenes formål.

Søknadsfrist er 1. juni i begge kommuner. Tildeling av midler skjer etter en samlet vurdering av samtlige søknader. Innkomne søknader diskuteres med faglagene før tildeling. Dersom søknaden ikke er innenfor formålet med ordningen, kan kommunen avslå søknaden uten å diskutere dette med faglagene.

Alle søknader skal være godkjent og avgjort av kommunen før tiltaket påbegynnes. Det gis ikke tilskudd til tiltak som allerede er påbegynt eller utført.

Søknadsskjema utarbeidet av Landbruksdirektoratet skal benyttes ved søknad. Følgende skal vedlegges søknaden; Plan med beskrivelse og kartfesting av miljøtiltaket, gjødslingsplan, sprøytejournal og kart over jordbruksarealer (alt eid og leid jordbruksareal som foretaket til enhver tid disponerer).

Frist for gjennomføring av prosjekt/ tiltak er 3 år fra tilskuddet ble innvilget med mindre kommunen setter en kortere frist. Fristen skrives i vedtaksbrevet. Fristen kan etter søknad forlenges med inntil 2 år slik at maksimal arbeidsfrist blir 5 år fra innvilgningstidspunktet.

Vedtaksbrev

Tilsagn om tilskuddsbeløp på grunnlag av innvilget søknad skal bekreftes med et vedtaksbrev fra kommunen. Dette er et enkeltvedtak jf forvaltningsloven §2 første ledd bokstav b.

Vedtaksbrevet til søkeren med eventuelle vedlegg skal inneholde:

- Formål og hva slags tiltak tilskuddet forutsettes benyttet til
- Tilskuddsbeløp
- Utbetalingsordning
- Frist for gjennomføring av tiltaket og eventuelt andre vilkår som settes for bruken av midlene
- Krav til rapportering
- Kontrolltiltak som blir iverksatt, men henvisning til § 9 i forskriften
- Mulige reaksjonsformer dersom mottaker ikke opptrer i samsvar med forutsetningene i tilskuddet, men henvisning til § 10 i forskriften
- Opplysninger om klageadgang, med henvisning til § 8 i forskriften.

Søker gjøres oppmerksom på at innvilgning av tilskudd ikke innebærer at tiltaket er godkjent med hensyn til annet regelverk. Før gjennomføring av tiltaket må derfor søker gjøre seg kjent med aktuelle bestemmelser i andre lover og forskrifter, for eks plan og bygningsloven, kulturminneloven, naturmangfoldloven, vannressursloven og forurensingsforskriften.

Kommunen skal vurdere de miljørettslige prinsippene i Naturmangfoldsloven §§ 8-12 ved behandling av SMIL søknader. Vurderingen av prinsippene skal komme til uttrykk i vedtaksbrevet.

Gjennom SMIL-ordningen kan det ytes tilskudd til:

Tilskudd til planleggings og tilretteleggingsprosjekter

Formålet med slike prosjekter er å legge forholdene til rette for større helhetlige prosjekter over større områder, for eksempel knyttet til et vassdrag eller ei grend. Slike prosjekter bør lede frem til gode og konkrete kulturlandskaps og forurensingstiltak.

Det kan innvilges engangstilskudd med inntil 100 % av godkjent kostnadsoverslag, men det er ønskelig med delfinansiering i form av egeninnsats eller finansiering fra andre interessenter eller samarbeidspartnere.

Tilskudd til kulturlandskapstiltak og forurensingstiltak

Det kan gis tilskudd til gjennomføring av tiltak som ivaretar natur- og kulturminneverdier i kulturlandskapet (kulturlandskapstiltak) og tiltak som bidrar til å redusere forurensing eller risiko for forurensing fra jordbruket (forurensingstiltak)

Kulturlandskapstiltak

Det kan gis tilskudd til kulturlandskapstiltak som gjennom skjøtsel, vedlikehold og istandsetting ivaretar natur- og kulturminneverdier i jordbrukets kulturlandskap.

Ivaretagelse av biologisk mangfold og gammel kulturmark og tilrettelegging for økt biologisk mangfold

Gammel kulturmark er arealer med vegetasjon utformet ved slått, beiting, styving, brenning eller andre driftsformer gjennom en lang periode, ofte uten tilførsel av gjødsel, og med et plante- og dyreliv som skiller seg fra det som ellers kan være vanlig i området.

Tiltak for å fremme biologisk mangfold i skog og utmark omfattes bare dersom den aktuelle lokaliteten er gammel kulturmark. Dette kan for eksempel være utslåtter eller seterområder.

Etablering av beite på areal som ikke kan klassifiseres som gammel kulturmark (for eks i skog / utmark) er ikke et SMIL tiltak. Det kan vurderes om slike tiltak kan være aktuelle innenfor ordningen "tiltak i beiteområder".

Tilrettelegging for større tilgjengelighet og opplevelser i landskapet, og som holder verdifulle områder åpne

Tiltak som øker muligheter for rekreasjon og friluftsliv i jordbrukets kulturlandskap. Tiltak som legger til rette for ferdsel til fots og opplevelser i jordbruksområder og sikre tilgjengeligheten til kulturminner og kulturmiljøer for allmennheten

Ivaretagelse av kulturminner og kulturmiljøer, inkludert freda og verneverdige bygninger, gjennom skjøtsel, vedlikehold og istandsetting etter kulturminnefaglige retningslinjer.

Med kulturminner menes alle spor etter menneskelig virksomhet i vårt fysiske miljø, herunder lokaliteter som det knytter seg historiske hendelser, tro og tradisjon til. Med kulturmiljøer mener områder hvor kulturminner inngår som del av en større helhet eller sammenheng, jf § 2 i kulturminneloven.

Kulturminnemyndighetene har ansvar for kulturminner og kulturmiljøer som er fredet etter lov om kulturminner. Disse skal behandles særskilt og skal normalt ikke prioriteres for SMIL tilskudd.

Alle tiltak som gjelder kulturminner og kulturmiljøer bør gjennomføres etter prinsipper som kulturminneforvaltningen legger til grunn.

Forurensingstiltak

Det kan gis tilskudd til tiltak som reduserer risikoen for erosjon på jordbruksarealer og i vannløp som reduserer avrenning av næringsstoffer fra jordbruksarealer eller som reduserer forurensende utslipp fra jordbruket til jord, luft og vann.

Utbedring og supplering av hydrotekniske anlegg, herunder graving av åpen kanal til erstatning for eksisterende lukka avløp(gjenåpning av bekkelukkinger)

Hensikten er å redusere risikoen for erosjon og avrenning av næringsstoffer.

Tiltak kan gjennomføres på jordbruksarealer og/eller i vannløp. Vanlig grøfting/drenering av jordbruksareal faller utenfor denne forskriftens formål.

Fangdammer, andre økologiske rensetiltak og miljøplantinger

Fangdammer og andre økologiske rensetiltak skal redusere negative miljøvirkninger av erosjon og avrenning av næringsstoffer og plantevernmiddelester ved hjelp av naturens selvrensingsevne.

Aktuelle tiltak er etablering av fangdammer, renseparker og vegetasjonssoner. Miljøplanting vil si klimaplanting/leplanting dvs etablering av varig vegetasjon som le for å beskytte jordbruksområder og for å bedre klimaet for planter og husdyr.

Omlegging fra drift med åpen åker til mer miljøvennlig og ekstensiv planteproduksjon på spesielt erosjonsutsatte arealer.

Det kan gis engangstilskudd til tiltak forbundet med omlegging til planteproduksjon som gir bedre beskyttelse mot erosjon.

Omlegging bør ha et varig perspektiv. De mest aktuelle tiltakene er tilrettelegging for beiting av husdyr og høyproduksjon.

Særskilte bygningsmessige miljøtiltak i eller i tilknytning til eksisterende driftsbygning eller driftsopplegg.

Ved vurdering av søknader som gjelder bygningstekniske tiltak må det skilles mellom vanlig jordbruksdrift og hva som kan betraktes som spesielle tiltak, og som det kan gis tilskudd til etter denne forskriften.

Andre tiltak

Det kan for eksempel gis støtte til spesielle investeringer som reduserer risiko for tap av plantevernmidler, eksempelvis biobed ved påfyllingsplasser og lignende.

Det skal jobbes for å holde landbruksarealer åpne og i drift i begge kommunene. Driveplikten etter jordlovas § 8 skal opplyses om til nye eiere av landbrukseiendommer og ha oversikt over ledige arealer som kan formidles til interesserte drivere slik at aktiv drift kan oppnås. En skal videre unngå nedbygging eller omdisponering av jordbruksarealer som er i drift og det ytes produksjonstilskudd for.

Prioriterte områder i Drangedal og Kragerø 2015-2018 i prioritert rekkefølge.

- 1. Tilrettelegging for større tilgjengelighet og opplevelser i landskapet, og som holder verdifulle områder åpne**
- 2. Ivaretagelse av biologisk mangfold og gammel kulturmark og tilrettelegging for økt biologisk mangfold**
- 3. Tilskudd til planleggings og tilretteleggingsprosjekter**
- 4. Utbedring og supplering av hydrotekniske anlegg, herunder graving av åpen kanal til erstatning for eksisterende lukka avløp(gjenåpning av bekkelukkinger)**
- 5. Omlegging fra drift med åpen åker til mer miljøvennlig og ekstensiv planteproduksjon på spesielt erosjonsutsatte arealer.**
- 6. Ivaretagelse av kulturminner og kulturmiljøer, inkludert freda og verneverdige bygninger, gjennom skjøtsel, vedlikehold og istandsetting etter kulturminnefaglige retningslinjer.**
- 7. Fangdammer, andre økologiske rensetiltak og miljøplantinger**
- 8. Særskilte bygningsmessige miljøtiltak i eller i tilknytning til eksisterende driftsbygning eller driftsopplegg.**
- 9. Andre tiltak**